

ROZHODČÍ SOUD

při Hospodářské komoře České republiky
a Agrární komoře České republiky

Rozhodčí řízení

Rozhodovací praxe Nejvyššího soudu České republiky a Ústavního soudu České republiky – další důležitá judikatura

Vrácení části poplatku

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. 23 Cdo 991/2017

Pokud Rozhodčí soud přistoupí k odročení již nařízeného prvního jednání ve věci a v důsledku toho je (zcela pochopitelně) opětovně nařízeno první jednání ve věci, žalobce splní podmínky pro vrácení části poplatku ve smyslu § 5 Pravidel tehdy, když vezme žalobu zpět alespoň 7 dnů před nařízeným prvním jednáním ve věci. Jiný výklad než výše uvedený by vedl k odepření práva žalobce na vrácení příslušné části zaplaceného poplatku, ačkoliv splnil žalovaným stanovené podmínky a vzal žalobu zpět před nařízeným prvním jednáním ve věci (jak předpokládá § 5 Pravidel).

Z výše uvedeného je tedy patrné, že obsahem ustanovení § 5 Pravidel je závazek žalovaného vrátit žalobci 50 % rozdílu zaplaceného poplatku z hodnoty žaloby a minimálního poplatku v případě, kdy žalobce vezme zpět žalobu ve lhůtě alespoň 7 dnů před (byť opakovaně) nařízeným prvním jednáním.

Ustanovení osoby pověřené přijímáním písemností

Usnesení Ústavního soudu ze dne 3. 3. 2020, sp. zn. II. ÚS 3964/18

K naplnění důvodů pro zrušení rozhodčího nálezu podle citovaného ustanovení a potažmo k porušení stěžovatelčina práva na spravedlivý proces a rovnost zbraní by mohlo dojít kupříkladu tehdy, kdyby se rozhodčí soud vůbec nepokusil doručit stěžovatelce žalobu a další předmětné písemnosti nebo kdyby stěžovatelce nebylo doručováno v důsledku toho, že rozhodčí soud doručoval písemnosti způsobem a na adresy, které nebyly předvídané rozhodčí smlouvou, příp. řádem rozhodčího soudu. K tomu ovšem nedošlo. Neinformovanost stěžovatelky o probíhajícím rozhodčím řízení navíc nelze bez dalšího ztotožňovat s odepřením práva stěžovatelky projednat věc před rozhodci [Bělohávek, A. J., citováno výše, odstavec 31. 62.] nebo dokonce s porušením jejího práva na spravedlivý proces a rovnost zbraní. Tento závěr platí zejména v situaci, kdy byla stěžovatelčina neinformovanost o probíhajícím rozhodčím řízení zapříčiněna především její vlastní lhostejností a nedůsledností, v důsledku čehož nebylo možné úspěšně jí doručovat písemnosti do datové schránky (stěžovatelka ji nezpřístupnila třetím osobám), na adresu sídla zapsanou v obchodním rejstříku (stěžovatelka se na ní fakticky nezdržovala), na adresu faktického sídla nebo jinou doručovací adresu (stěžovatelka žádnou z

těchto adres v rozhodčí doložce neuvedla) anebo jejímu zástupci, příp. osobě zmocněné k přijímání písemností (stěžovatelka si žádnou z těchto osob nezvolila).

...

Dále považuje Ústavní soud za vhodné podotknout, že stěžovatelka je obchodní korporací, nikoli např. nepodnikající fyzickou osobou ve slabším postavení, a rozhodčí řízení bylo zahájeno v souvislosti s její podnikatelskou aktivitou. Není proto dán důvod k tomu, aby jí byla poskytována zvýšená ochrana. Závěrem Ústavní soud připomíná, že ve vztahu k údajům zapsaným ve veřejném rejstříku se podle předchozí i současné právní úpravy uplatňoval princip materiální publicity [k právní úpravě platné do 31. 12. 2013 viz § 29 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník; k současné právní úpravě viz § 121 občanského zákoníku a § 8 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů]. Stěžovatelka se tudíž nemůže úspěšně dovolávat toho, že údaje zapsané v obchodním rejstříku nebyly správné a její faktickou adresu sídla bylo možné zjistit mj. prostřednictvím jejích internetových stránek.

Exekuce při neexistenci rozhodčí smlouvy/neplatnosti rozhodčí doložky

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31.8.2010, sp. zn. 20 Cdo 3284/2008, publikované v civilní části Sbírký pod č. 83/2011

Není-li uzavřena rozhodčí smlouva, není vydaný rozhodčí nález způsobitelným exekučním titulem bez zřetele k tomu, že povinný v rozhodčím řízení neexistenci rozhodčí smlouvy nenamítl.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10.7.2013, sp. zn. 31 Cdo 958/2012, publikované v civilní části Sbírký pod č. 92/2013

Byl-li rozhodce určen odkazem na „rozhodčí řád“ vydaný právnickou osobou, která není stálým rozhodčím soudem zřízeným na základě zákona, pak rozhodčí nález není způsobitelným exekučním titulem ve smyslu § 40 odst. 1 písm. c) exekučního řádu, podle něhož by mohla být nařízena exekuce, jelikož rozhodce určený na základě absolutně neplatné rozhodčí doložky (§ 39 obč. zák.) neměl k vydání rozhodčího nálezu podle zákona o rozhodčím řízení pravomoc. Byla-li již exekuce v takovém případě přesto nařízena a zjistí-li soud (dodatečně) nedostatek pravomoci orgánu, který exekuční titul vydal, je třeba exekuci v každém jejím stádiu pro nepřipustnost podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. zastavit.

Spotřebitel

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 7. 2014, sp. zn. 30 Cdo 2401/2014

Nemá-li spotřebitel žádnou možnost v procesu uzavírání rozhodčí smlouvy či doložky podílet se určitým způsobem na tvorbě jejího obsahu, neboť celá smluvní situace je postavena kategoricky na závěru, že je zde pro spotřebitele – pokud chce dosáhnout poskytnutí určité půjčky, resp. úvěru – pouze jediná možnost, a to zcela a bezvýhradně akceptovat návrh na uzavření rozhodčí smlouvy (doložky) učiněný podnikatelem, tedy včetně podnikatelem určeného (určených) rozhodce (rozhodců), pak nelze mít za to, že za takové situace byly naplněny podmínky pro ochranu spotřebitele coby (presumované) slabší smluvní strany. Ve skutečnosti by se totiž jednalo o podnikatelem předem nastavená kritéria vůči spotřebiteli, zde

i v otázce určení konkrétních jmen rozhodců, bez jakékoli možnosti spotřebitele spolupodílet se na obsahu takové rozhodčí smlouvy či doložky. Co do důsledku by se tak jednalo o stav obdobný formulářovým smlouvám. Soudy v těchto situacích proto musejí pečlivě posuzovat, zda takové rozhodčí doložky nejsou neplatné pro jednání příčí se dobrým mravům.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. 9. 2013, sp. zn. 23 Cdo 3896/2012

Neplatnost rozhodčí smlouvy je namíste posuzovat z úřední povinnosti, i když námitka neplatnosti rozhodčí smlouvy ve smyslu § 31 písm. b) zákona o rozhodčím řízení nebyla řádně v rozhodčím řízení uplatněna, pouze v případě, že se jednalo o vztah mezi podnikatelem a spotřebitelem.

Nález Ústavního soudu ze dne 7. 2. 2024, sp. zn. II. ÚS 1578/21

Na základě ustanovení čl. IX bodu 2 části sedmé zákona č. 258/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o spotřebitelském úvěru, je třeba pod pojem „rozhodčí řízení“ analogicky zahrnout také řízení o zrušení rozhodčího nálezu ve smyslu § 31 a následujících zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů, ve znění účinném do 30. 11. 2016.

Pokud obecné soudy aplikují v řízení o zrušení rozhodčího nálezu, který byl vydán na základě rozhodčí smlouvy uzavřené před 30. 11. 2016, zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů, ve znění účinném od 1. 12. 2016, poruší tím právo spotřebitele na řádný proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, a v důsledku toho i právo na ochranu vlastnictví podle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Rozhodčí nález jako veřejná listina

Rozsudek ze dne 24. 10. 2018, sp. zn. 29 ICdo 72/2016

Rozhodčí nález je listinou, která je způsobilá doložit v insolvenčním řízení vykonatelnost pohledávky věřitele (§ 177 věta druhá insolvenčního zákona, ve znění účinném do 30. června 2017).

U přihlášené vykonatelné pohledávky přiznané pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu (příslušným orgánem tu může být nejen soud, ale např. též orgán veřejné správy nebo rozhodce anebo rozhodčí soud) lze uplatnit jako důvod popření její pravosti nebo výše jen skutkové námitky, konkrétně jen skutečnosti, které dlužník neuplatnil v řízení, které předcházelo vydání tohoto rozhodnutí.

Závaznost rozhodčího nálezu

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28. 8. 2018, sp. zn. 4721/2017

Rozhodčí nález je pro soudy závazný, jestliže posuzují předběžnou otázku, která byla v rozhodčím řízení pravomocně vyřešena.

Pozn. RS: Obdobně se vyjádřil i Ústavní soud v usnesení ze dne 17. 7. 2019, sp. zn. I. ÚS 1091/2019.

Promlčení

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 1. 6. 2016, sp. zn. 23 ICdo 19/2015

Promlčecí doba přestává běžet zahájením rozhodčího řízení, i když rozhodčí smlouva je neplatná.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 6. 2016, sp. zn. 29 ICdo 41/2014

Dokud exekuční soud v exekučním řízení, případně insolvenční soud v incidenčním sporu neurčí (neuvede v důvodech svého rozhodnutí), že rozhodčí nález nemá žádné právní účinky, jelikož byl vydán mimo rámec pravomoci rozhodce, je nutno posuzovat promlčení nároků z něj plynoucích jako u rozhodčího nálezu, jenž takovou vadou netrpí.

Vztah zákona o rozhodčím řízení a občanského soudního řádu

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 6. 2022, sp. zn. 23 Cdo 1307/2022

Nejvyšší soud ve své rozhodovací praxi již otázku vztahu norem občanského soudního řádu a zákona o rozhodčím řízení řešil, a to konkrétně v rozsudku ze dne 25. 4. 2007, sp. zn. 32 Odo 1528/2005 (na který odkazoval i dovolatel), v němž s odkazem na § 30 ZRŘ dospěl k závěru, že z použití termínu „přiměřeně“ vyplývá, že rozhodčí řízení nepodléhá občanskému soudnímu řádu přímo a jeho jednotlivá ustanovení nelze použít v rozhodčím řízení mechanicky. Ono „přiměřeně“ znamená především zohlednění obecných zásad, na nichž stojí české rozhodčí řízení, to znamená použití norem občanského soudního řádu pod obecným rámcem zásad českého rozhodčího řízení.

Možnost výjimečného odmítnutí výkonu rozhodčího nálezu

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 1. 2018, sp. zn. 20 Cdo 4022/2017

Ochranu podle části čtvrté zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení, nelze obcházet v předstávě, že je možno ji vždy nalézt v následném řízení exekučním zpochybněním pravomoci rozhodce poukazem na neplatnost rozhodčí smlouvy, případně smlouvy hlavní, pro rozpor s dobrými mravy; závěr exekučního soudu, že konkrétní rozhodčí nález nemůže být vykonán, je na místě jen výjimečně v případech, kdy je jeho obsah v kolizi se základními principy demokratického právního řádu.

Rozhodčí nález vydaný bez odůvodnění

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 11. 2016, sp. zn. 23 Cdo 3620/2016

Jestliže si strany v rozhodčí doložce dohodly, že rozhodčí nález bude vydán bez odůvodnění, je námitka, že se rozhodce v odůvodnění rozhodčího nálezu nevypořádal se všemi důkazy a neodůvodnil, jak se vypořádal se všemi navrženými důkazy, nepřipadná. Nesouhlas s hodnocením navržených důkazů a posouzením jejich důležitosti pro výsledek řízení není důvodem pro zrušení rozhodčího nálezu podle § 31 písm. e) RozŘ.

Autor:

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky

V Praze dne 13. 6. 2024

Aktualizováno: 3. 4. 2025